Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta 24.5.2021

Lausuntopyyntö: Luonnos valtioneuvoston asetuksesta merenkulun ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Suomen Purjehdus ja Veneily ry Segling och Båtsport i Finland rf (myöhemmin SPV) kiittää lausuntopyynnöstä ja mahdollisuudesta lausua. SPV kiittää, että merenkulun ympäristönsuojelukysymyksiin kiinnitetään huomiota ja lainsäädäntöä uudistetaan. SPV kiittää myös, että aiempia kommenttejamme on lainsäädännön valmistelussa otettu huomioon. Pidämme tärkeänä, että huviveneiden käyttämiin erityyppisiin satamiin sovellettavat vaatimukset ovat sellaisia, joiden toteuttaminen on taloudellisesti mahdollista sataman pitäjille, jotka ovat usein yksityishenkilöiden muodostamia, varsin pieniäkin yhdistyksiä. Olemme pyrkineet kouluttamaan jäsenseurojamme ja niiden jäseniä myös siihen, että veneilijät tuovat jätteet mantereelle.

SPV esittää asetusluonnokseen seuraavat huomiot:

Satamat, joihin uudistettua lainsäädäntöä sovelletaan. SPV kiittää, että lainsäädännön valmistelussa on huomioitu veneilijöiden käyttämien satamien erityispiirteet suhteessa merenkulun isoihin satamiin.

Satamat ja kiinnittäytymispaikat, jotka sijaitsevat luonnontilaisissa tai lähes luonnontilaisissa rannoissa eivät vertaudu tyypillisiin kaupallisiin huvivenesatamiin, ja tulee jättää velvoitteiden ulkopuolelle. Kohteissa ei useimmiten ole lainkaan kiinteitä venepaikkoja, laajaa infraa tai valvontaa, eikä niiden käytöstä peritä maksua. Käyttäjät ovat ko. seuran/yhdistyksen jäseninä olevia järjestäytyneitä veneilijöitä, jotka ovat kotisatamansa kautta kattavasti järjestäytyneen jätehuollon piirissä. Jätehuollon järjestäminen kyseisissä kohteissa olisi suhteettoman kallista ja logistisesti ympäristöä kuormittavaa. Koska direktiivin tavoitteena on saada jätteet pois meriluonnosta, olemme esittäneet, että saaristossa liikkuvat veneet voisivat tuoda mukanaan jätteet mantereelle. Tämä koskisi erityisesti vaikeasti saavutettavia alueita, joille ei ole tieyhteyttä. Edelleen olemme todenneet, että veneilijöiden turvallisuus voi myös kärsiä, mikäli pieniä, suojaisissa paikoissa ja kohtuullisten välimatkojen päässä toisistaan olevia satamia joudutaan lopettamaan, jos jäteasioiden hoitaminen on mahdotonta ja satama suljetaan.

Vähäisiin veneseurojen koti- ja retkisatamiin ei myöskään tule kohdistaa sellaisia raskaita velvoitteita, jotka voisivat aiheuttaa kohtuuttomia taloudellisia seurauksia seuroille. Suomen Purjehdus ja Veneily toteaa, että joissain tapauksissa investoinnit uusiin järjestelmiin voivat aiheuttaa satamalle tai veneseuralle erityisen suuria taloudellisia haasteita. Ongelmia syntyy erityisesti silloin kun pieni määrä yksityishenkilöitä, jotka muodostavat yhdistyksen, joutuvat kustantamaan esim. kaupungin tai kunnan omistamalle maalle jätehuollon. Tällöin olisi voitava tarkastaa sisältääkö tämä mahdollisia ristiriitatilanteita muiden vastuukysymysten kanssa. Lisäksi on huomioitava, että pienillä seuroilla ei välttämättä ole mahdollisuuksia järjestää valvontaa jätepisteelle.

Jätteiden vastaanotto satamassa. Sataman jätehuoltosuunnitelmaa koskevat velvoitteet tulee kirjoittaa asetukseen siten, että ne mahdollistavat erityyppisten huvivenesatamien jätteiden käsittelyn ja vastaanoton käytännöt. Useimmissa vierassatamissa esimerkiksi jätemaksu kuuluu satamamaksun hintaan, eikä sitä ole tarkoituksenmukaista erotella erikseen. Käyttäjämääriä koskeva tilastointivelvoite tulee niin ikään olla riittävän väljästi kirjattu.

Jätehuollon, erityisesti käymäläjätevesien vastaanoton järjestäminen yhdessä toisen toimijan kanssa. Esityksessä mainitaan mahdollisuus siihen, että sataman pitäjä voisi täyttää jätehuollon järjestämisvaatimuksen sopimalla toisen sataman pitäjän tai muun toimijan, esimerkiksi kunnallisen

jätehuoltoyhdistyksen kanssa. kunnan, kanssa jätteiden vastaanottolaitteen yhteisestä käyttöoikeudesta. Tämä on kannatettavaa. Ehdotamme tarkennusta, että yhteiskäytöstä tai käyttöoikeudesta tulee aina tehdä kirjallinen, allekirjoitettu sopimus osapuolten kesken. Lainsäädännön tulisi myös mahdollistaa se, että veneiden käymäläjätevesien vastaanottamisesta vastaavien satamien on mahdollista saada tukea varsin kalliiden vastaanottolaitteistojen hankintainvestointeihin. Tämä koskee erityisesti alueellista toimintatukea syrjäisimmillä alueilla sijaitseviin satamiin.

Suomen Purjehdus ja Veneily ry:n jäsenseurat ovat vastanneet mahdollisuuksiensa mukaan satamien jätehuollon kustannuksia koskevaan, ministeriön kanssa yhteistyössä järjestettyyn kyselyyn lainsäädännön valmisteluvaiheessa.

Jan Thorström
Toiminnanjohtaja

Mirja Rosenberg
Asiantuntija